

Ceramika kontra blachodachówka

Pokrycia dachowe wykonuje się obecnie z wielu materiałów o różnorodnych właściwościach technicznych i estetycznych. Na rynku dostępne są produkty wykonywane z bitumów, ceramiki, cementu, blachy stalowej, kamienia łupkowego oraz — określane mianem ekologicznych — pokrycia z drewna czy słomy. Bogata oferta pozwala inwestorom na dobranie optymalnego dla ich potrzeb pokrycia dachu.

poniżej:
Ceramika dachowa to jeden z najstarszych materiałów służących do pokrywania dachu.

© PICA®

© WIENERBERGER

Zwykle, wybierając dany materiał, bierzemy pod uwagę przede wszystkim koszty i kwestie estetyczne. Jednak czynnikiem faktycznie decydującym o sprawności technicznej naszego dachu jest dostosowanie pokrycia do projektu architektonicznego i konstrukcyjnego więźby. Dopiero analiza cech, takich jak: kąt spadku połaci, skomplikowanie bryły dachu, waga materiału pokryciowego, funkcja poddasza oraz częstotliwość, z jaką należy podejmować zabiegi konserwacyjne, warunkują trwałość pokrycia i komfort użytkowników budynku.

W niniejszym artykule zajmiemy się szczegółowym porównaniem dwóch popularnych materiałów używanych do krycia dachów: dachówek ceramicznych oraz blachodachówki. Choć na pierwszy rzut oka mogą one być do siebie łudząco podobne, mają zupełnie różne parametry techniczne.

Ceramika dachowa to jeden z najstarszych materiałów służących do pokrywania dachu. Towarzyszy nam bowiem już od czasów Imperium Rzymskiego. Dachówki są to elementy drobnowymiarowe, które wykonuje się ze specjalnie selekcyjowanej gliny utwardzanej w procesie wypalania. Ich jedyną wadą jest kruchość, lecz ma ona znaczenie właściwie tylko przy transporcie i montażu. W zależności od rodzaju gliny

można uzyskać różne odcienie koloru cegły, brązów, szarości, aż po czerń. Paletę dostępnych barw poszerza angobowanie, które polega na powtórnym wypale dachówki pokrytej cienką warstwą kolorowej glinki. Możliwe jest także szklwienie dachówki, którego efektem jest lekkie błyszczenie powierzchni. Ta tzw. glazura ma także zastosowanie praktyczne — stanowi zabezpieczenie przed nasiąkaniem wodą oraz chroni dach przed zabrudzeniami oraz rozwojem mchów i porostów. Długa historia stosowania dachówek ceramicznych wykształciła wiele rozmaitych kształtów, najpopularniejsze z nich to: karpiołki, reńskie (np. mnich-mniszka), esówki (holenderki), romańskie czy zakładkowe.

Blachodachówka również może być rozmaicie ukształtowana (w zależności od producenta). Profile wytłoczek zwykle inspirowane są dachówkami ceramicznymi. Arkusze tego rodzaju pokrycia wykonuje się ze stali dwustronnie cynkowanej, powlekanej wieloma warstwami lakierów zabezpieczających. Dodatkowy element wykończenia powierzchni może stanowić posypka z kamionki, np. z kwarcu. Jej celem jest przede wszystkim zabezpieczenie łatwej do uszkodzenia warstwy ochronnej materiału. Posypki mogą imitować dachówki bitumiczne lub ceramiczne, a nawet łupek. Dzięki domieszce preparatów grzybobójczych, na chropowatej posypce nie rozwijają się grzyby ani mchy. Kryjąc dach blachodachówką, oprócz szerokiego wyboru możliwych faktur pokrycia, mamy do dyspozycji także bogatą gamę barw lakierów. Producenci oferują kilka kolorów standardowych: czerwień, zieleń, granat, szarość oraz czerń, jednak na indywidualne zamówienie możemy wybrać dowolny kolor z palety RAL (znormalizowany zapis kolorów dla budownictwa zawierający odcienie wszystkich barw).

Po tej wstępnej charakterystyce przejdźmy do porównania cech obu materiałów. Podstawą w wyborze odpowiedniego pokrycia jest określenie kąta spadku projektowanej połaci dachowej. Blachodachówka w zależności od danego profilu nadaje się do krycia dachów od 9 do 12 st. Przy niższych kątach nachylenia konieczne jest wykonanie sztywnego poszycia w postaci deskowania krytego warstwą hydroizolacyjną, np. papą lub folią. Jeśli chodzi o wartości maksymalne, to w razie konieczności, arkuszem blachy można osłonić nawet płaszczyznę pionową.

Dachówki ceramiczne układa się na dachach powyżej 22 st. spadku. Im mniejszy jest kąt nachylenia, tym zakład (zachodzenie na siebie dachówek) powinien być większy. Powoduje to konieczność zakupienia większej ilości

materiału, a także ma wpływ na wagę pokrycia, a co za tym idzie — na koszt konstrukcji dachu. Pokrycie ceramiczne można układać na połaciach bardzo stromych (powyżej 60 st.), jednak w takich wypadkach każdą dachówkę mocuje się osobno do łąty, co zabezpiecza je przed wypadaniem.

Jeśli projektowany dach ma skomplikowaną bryłę, przy zastosowaniu blachodachówki należy się liczyć z dość dużymi stratami materiału przy opracowywaniu detali. By temu zapobiec, niektórzy producenci oferują arkusze o długości dostosowanej do potrzeb klienta. Jednak jakakolwiek nieostrożność przy docinaniu może spowodować zniszczenie warstw ochronnych blachy, a w konsekwencji — szybsze zniszczenie pokrycia. Dachówki ceramiczne jako elementy drobnowymiarowe są w takich wypadkach znacznie oszczędniejsze, lecz ich docinanie wymaga precyzji.

Przy wyborze odpowiadającego nam pokrycia dachowego zasadnicze znaczenie ma określenie, jaki typ więźby dachowej przewidziany jest dla naszego domu. Wielką zaletą blachodachówki, pozwalającą na obniżenie kosztów związanych z konstrukcją nośną dachu, jest niska waga. W przypadku blach bez posypki szacuje się ją na ok. 5 kg/m². Dla porównania — ciężar dachówek ceramicznych wynosi ok. 65 kg/m². W dodatku ceramika pod wpływem wilgoci nasiąka, i choć nie zmniejsza to jej parametrów hydroizolacyjnych, staje się cięższa, co należy także uwzględnić w projektowaniu więźarów dachowych. Kryjąc dach dachówką ceramiczną, należy spodziewać się zwiększonych kosztów związanych z konstrukcją więźby, co wynika z konieczności zastosowania większych profili belek o gęstszym rozmieszczeniu.

Wbrew pozorom duża waga pokrycia dachowego ma także pewne zalety, np. zwiększenie izolacyjności akustycznej. Jeśli przewidujemy rozmieszczenie na poddaszu pokoi sypialnych, cecha ta staje się niezwykle cenna. Dach ceramiczny o wiele lepiej tłumi hałas spowodowany deszczem czy wiatrem. Jeśli jednak zdecydujemy się na pokrycie dachu blachodachówką, zniwelować ten mankament może zastosowanie arkuszy z posypką oraz — przede wszystkim — wykonanie dodatkowej izolacji akustycznej. W tym celu pod krokwiami nabija się ruszt wypełniony materiałem izolacyjnym i dopiero na niego nakłada się płyty wykończeniowe.

Dach kryty tradycyjnymi dachówkami cechuje się także trwałością. Producenci ceramiki zwykle gwarantują przynajmniej 50-letni okres

© BRATEX

powyżej: Blachodachówka: profile wytłoczek zwykle inspirowane są dachówkami ceramicznymi.

żywołności materiału. Na podstawie obserwacji obiektów zabytkowych krytych dachówką trwałość ceramiki szacuje się na 100, a nawet więcej lat. Dla porównania, wytrzymałość pokryć blachodachówkowych wykonanych z blach cynkowanych określana jest na 25 lat. Przy zastosowaniu blach z wielowarstwowym zabezpieczeniem pokrycie może dobrze służyć przez około 40–50 lat. Dodatkowe utrudnienie stanowi fakt, że producenci dachów blaszanych uzależniają utrzymanie gwarancji na swe wyroby od odpowiedniego transportu i montażu. Jest to zrozumiałe, gdyż nieodpowiednie obchodzenie się z materiałem uszkadza warstwę ochronną arkuszy blachodachówki, a co za tym idzie, powoduje szybszą korozję. Jednak nawet najlepiej przeprowadzony montaż może pozostawić uszkodzenia mechaniczne na powierzchni dachu krytego blachodachówką. Po ułożeniu pokrycia należy więc sprawdzić, gdzie powstały zarysowania. Uszkodzone fragmenty powierzchni oczyszcza się i maluje specjalną farbą zabezpieczającą.

W przypadku blachodachówki właściwy montaż ma także znaczenie dla zniwelowania naprężeń powstających w materiale pod wpływem wysokiej temperatury. Nagrzana słońcem blacha ulega silnemu rozszerzeniu, co przy nieprawidłowym umocowaniu może powodować fałdowanie materiału. W przypadku pokrycia ceramicznego problem ten właściwie nie istnieje — ceramika trudniej się nagrzewa, a mikroszczeliny pomiędzy poszczególnymi dachówkami kompensują rozszerzanie się materiału.

Właściwa konserwacja dachu może zapobiec jego awariom technicznym i znacznie przedłużyć trwałość pokrycia. Ma to szczególne znaczenie w przypadku blachodachówki. Po upływie okresu gwarancji zaleca się pomalowanie materiału lakierami ochronnymi. Pomocne może być także okresowe mycie pokrycia. Pamiętajmy jednak, by dach polewać od góry wzdłuż połaci, nigdy od dołu, gdyż mogłoby to doprowadzić do zawilgocenia warstw izolacyjnych. Dach z blachodachówki wymaga także odśnieżania — długie zaleganie zmrożonego śniegu powoduje uginanie się i deformację profilu blachy. Po intensywnych opadach należy zmieść śnieg przy użyciu szczotki o miękkim włosiu. Dachy ceramiczne nie wymagają aż tak dużej troski. Najważniejszym zaleceniem jest niedopuszczenie do rozwoju mchów i grzybów (szczególnie chętnie rozwijają się na zacienionych połaciach dachu) i usuwanie zabrudzeń. Można to robić przy pomocy detergentów i ostrej szczotki. Dachówki o surowej powierzchni można impregnować preparatami przeciugrybicznymi co kilka lat.

Jak widać, w budownictwie nie ma jednego rozwiązania właściwego dla każdego typu budynku. Dachy pokryte dachówkami ceramicznymi lub blachodachówką mogą wyglądać podobnie, jednak ich parametry techniczne i sposób użytkowania są zupełnie inne. Podczas wyboru odpowiadającego nam rozwiązania powinniśmy być świadomi konsekwencji naszej decyzji.

Ewa Łapa